

Київський університет імені Бориса Грінченка

ВІДКРИТЕ ОСВІТНЄ Е-СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Збірник наукових праць

У рамках міжнародного проекту IRNet

OPEN EDUCATIONAL E-ENVIRONMENT OF MODERN UNIVERSITY

Collected Scientific Works

Within the framework
of the international project IRNET

Київ – 2015

УДК 378.4:004(082)

ББК 74.58я43

В42

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 12 від 26 листопада 2015 р.)

За загальною редакцією

Морзе Н.В., проректора з інформатизації навчально-наукової та управлінської діяльності, доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України

Редакційна колегія:

Морзе Н.В., проректор з інформатизації навчально-наукової та управлінської діяльності Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України; *Махачашвілі Р.К.*, завідувач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філологічних наук, доцент; *Буйницька О.П.*, завідувач науково-дослідної лабораторії інформатизації освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Жильцов О.Б., проректор з науково-методичної та навчальної роботи Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Смірнова-Трибульська Є.М., завідувач кафедри гуманітарної освіти та наук педагогічної підтримки Сілезького університету (Польща), професор, доктор габлітований, координатор проекту IRNet.

Видання підготовлене до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету : зб.

наук. праць / [редкол: Н.В. Морзе, Р.К. Махачашвілі, О.П. Буйницька;
В42 за заг. ред. Н.В. Морзе] ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. — К. : Київ. ун-т
ім. Б. Грінченка, 2015. — 424 с.

ISBN 978-617-658-018-8

УДК 378.4:004(082)

ББК 74.58я43

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015
ISBN 978-617-658-018-8 © Автори публікацій, 2015

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	7
Болілій Василь Олександрович, Копотій Вікторія Володимирівна ВІКІ-ПОРТАЛ ЯК СКЛАДОВА ВІДКРИТОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	12
Бучинська Дар'я Леонідівна ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕО В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ — ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ	30
Воротникова Ірина Павлівна УПРОВАДЖЕННЯ Е-НАВЧАННЯ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ	40
Захар Ольга Германівна ІК-КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ	48
Іванов Сергій Аркадійович МЕДІЙНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАБУТТЯ ЗНАНЬ У ДИСКУРСІ ФІЛОСОФІЇ КОНСТРУКТИВІЗМУ	66
Касаткін Дмитро Юрійович, Касаткіна Ольга Михайлівна ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СПЕЦИФІЧНИХ ДИДАКТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ У КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	77
Кушнір Наталія Олександрівна, Валько Наталія Валеріївна ГНУЧКІСТЬ ІКТ-ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПІД ВПЛИВОМ ШВИДКИХ ЗМІН ЦИФРОВОГО СВІТУ	88
Морзе Наталія Вікторівна, Варченко-Троценко Лілія Олександрівна ВИКОРИСТАННЯ ВІКІ-ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	101
Петрович Сергій Драганович ДОСЛІДЖЕННЯ ТРЕНДУ «ІНТЕРНЕТ РЕЧЕЙ» У КОЛЕДЖІ	117

Седов Віктор Євгенович

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ЯК КАТАЛІЗАТОР ЗМІН КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА 128

Сороко Наталія Володимирівна

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ (ДОСВІД ЕСТОНІЇ) 142

Степура Іван Сергійович

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ
OPEN CONFERENCE SYSTEMS ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ
САЙТУ OPENEDU.KUBG.EDU.UA 154

Тихонова Тетяна Валентинівна

ДИДАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТЬ «ІНФОРМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ»
ТА «ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА» 164

Тютюнник Анастасія Володимирівна

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА SOFT SKILLS
В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ 180

УДК 004.416

Степура Іван Сергійович,

методист НДЛ інформатизації освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна
i.stepura@kubg.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
ПЛАТФОРМИ OPEN CONFERENCE SYSTEMS
ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ САЙТУ OPENEDU.KUBG.EDU.
UA

Системи організації наукових конференцій спрощують і роблять ефективнішим функціонування організаційних комітетів, проте вони досі не набули значного поширення в Україні. Причинами цього є недостатня обізнаність організаторів конференцій щодо даних систем, неусвідомлення доцільності їх використання, відсутність україномовних локалізацій таких систем. Цим зумовлюється проблема дослідження — вивчення особливостей застосування даних систем для забезпечення максимальної автоматизації та ефективного використання ресурсів у процесі організації наукових конференцій.

Ключові слова: наукові конференції, наукові е-журнали, відкриті системи, програмне забезпечення, Open Conference Systems.

Актуальність даної роботи полягає в тому, що організація наукових конференцій є складним і трудомістким процесом, й усе більшого поширення набувають спеціалізовані інформаційні системи, здатні його оптимізувати. З'явився термін «е-наука» (e-Science), що передбачає сформованість у науковців компетентності з наукової комунікації та співробітництва, до якої входять уміння працювати та використовувати відкриті системи.

Метою роботи є впровадження сучасних електронних відкритих систем організації наукових конференцій в електронне навчально-наукове середовище університету та розробка на основі Open Conference Systems сайту наукової конференції «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету».

Завданнями дослідження є вивчення джерел та існуючого досвіду за темою роботи, розкриття сутності електронних систем організації наукових конференцій, опис особливостей створення сайту наукової конференції на базі Open Conference Systems.

Аналіз робіт А.В. Василькова, А.Є. Гуськова [3], О.П. Цуріна [6], Т.О. Ярошенко [7], М. Carl Drott [8] показав, що основним об'єктом людської діяльності в умовах інформаційного суспільства є обмін інформацією. Вільна циркуляція даних у суспільстві може стати важливим фактором економічного, національного та особистісного розвитку. Особливістю сучасної соціокультурної ситуації є зростання ролі інформації, яке є результатом взаємодії двох процесів: постійного збільшення обсягів інформації та вдосконалення технології її накопичення та розповсюдження.

Спостерігається закономірна тенденція до поширення відкритих ресурсів, у тому числі освітніх [1]. Відкриті ресурси визначаються як матеріали, доступні в Інтернеті (без контролю доступу), опубліковані одночасно із правом подальшого використання, для чого рекомендується використовувати так звані безкоштовні ліцензії.

Відкриті освітні ресурси можуть бути у вигляді підручників, он-лайн-курсів, тестів, мультимедійних матеріалів, програмного забезпечення та інших інструментів, які можуть бути використані у процесі викладання і навчання. Це можуть бути дидактичні матеріали, розроблені для потреб навчальної підготовки, або будь-який інший ресурс, який може бути використаний у процесі навчання. Відкрита модель публікації забезпечує ефективно і широке поширення знань, відкриття її для повторного використання, оновлення та адаптації для потреб своїх користувачів.

Розвиток відкритих освітніх ресурсів та їх використання приносить позитивні тенденції у вищій освіті [4]:

- надання можливості універсального та вільного доступу до змісту з високою якістю;
- зниження питомих витрат на освіту;

- значне скорочення часу опрацювання освітніх програм та сприяння оновленню вже існуючих;
- заохочення комунікації між авторами чи викладачами та співпраці між споживачами та авторами;
- надання інструменту для осіб, які самостійно вчать протягом усього життя.

Відкритість освіти вимагає залучення новітніх технологій до навчального процесу, чим зумовлена поява терміну «е-наука», що характеризує сучасний підхід до науки, що включає в себе підтримку розподіленої глобальної співпраці вчених за допомогою Інтернету і віртуалізації величезних сховищ даних, комп'ютерних ресурсів і наукового обладнання. У центрі концепції е-науки лежить направленість на максимально повне використання можливостей обчислювальних та комунікаційних інструментів, технологій [5].

Супроводження конференцій в Інтернеті та створення архівів електронних публікацій зараз стають досить поширеними, оскільки це сприяє підвищенню якості конференцій і популяризації їх матеріалів. Використання інструментальних засобів супроводження проведення конференцій дозволяє перекласти багато рутинної роботи на автоматизовані функції (спілкування та прийом робіт від авторів, рецензування робіт, підтримка графіку проведення конференцій тощо), постійний доступ до інформації та комунікації з авторами, рецензентами, робота з читачами.

Організація архівів конференцій і доступу до них, включення наукових праць конференцій в міжнародні бази — це і є сучасним рівнем роботи з електронними публікаціями. Створення сайту конференції теж досить трудомістка робота. Ці функції може взяти на себе інструментальна система, її використання для організації супроводження конференцій також значно зменшить зусилля, час та розширить можливості організаційного комітету.

Open Conference Systems (Відкриті системи конференцій, OCS) — потужна та гнучка в управлінні видавнича система, призначена для організації наукових конференцій в Інтернеті. З технічної точки зору — це веб-платформа з відкритим вихідним кодом, що базується на мові програмування PHP.

Дана система розповсюджується безкоштовно та встановлюється на локальному веб-сервері. OCS відповідає стандартам

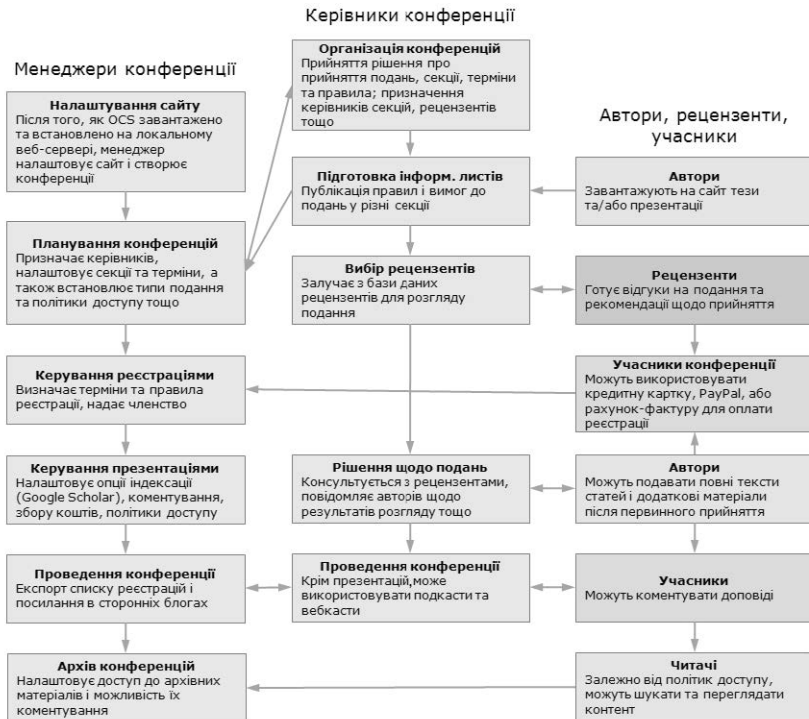

Рисунок 1. Повноваження користувачів OCS

політики відкритого доступу та забезпечує якісну індексацію метаданих опублікованих матеріалів.

Головною перевагою Open Conference Systems є те, що вона охоплює всі етапи інтернет-супроводу конференції — від створення сайту заходу до публікації звітних матеріалів. Також OCS допомагає організувати роботу оргкомітету, відстежувати статистику заявок, сповіщати читачів і учасників тощо.

За допомогою Open Conference Systems можна:

- створювати веб-сайт конференції;
- розсилати запрошення для учасників;
- реєструвати учасників;
- приймати електронні матеріали від учасників;

- публікувати матеріали та документацію конференції з подальшою можливістю пошуку;
- влаштовувати он-лайн-дискусії;
- приймати он-лайн-оплату тощо.

Одна платформа здатна підтримувати роботу декількох конференцій, а кожної конференції — декілька років. Усі конференції мають унікальні URL, а також власний дизайн. Система налаштування прав (рис. 1) дозволяє призначити як єдиного керівника для конференції, так і команду людей із відмінними повноваженнями для різних аспектів конференції.

Авторам дається можливість ознайомлення з конференціями, що проводяться; зареєструватися як автор; передати текст доповіді для рецензування; підтримувати зв'язок із рецензентами тощо.

Рецензенти можуть погодитись на рецензування; отримати тексти доповідей для рецензування; зв'язатись з авторами та ознайомити їх із рецензією; надати рецензію керівнику.

Керівник конференції забезпечує створення веб-сайту конференції, зв'язується з рецензентами та збирає рецензії, формує програму конференції та проводить конференцію.

Відвідувачі можуть, якщо потрібно, зробити оплату, увійти і продивитися програми конференцій, продивитись і отримати необхідну інформацію з архіву та зв'язатись з авторами публікацій.

Хід та проведення дослідження. Дослідження проводилося на базі науково-дослідної лабораторії інформатизації освіти Київського університету імені Бориса Грінченка в рамках організації міжнародної науково-практичної конференції «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету».

Система Open Conference Systems версії 2.3.6.0 встановлена на веб-сервер, що за технічними параметрами відповідає рекомендованим розробниками OCS вимогам, а саме:

- OS platform: Linux;
- PHP version: 5.4.36-0+deb7u3;
- Apache version: Apache/2.2.22 (Debian);
- Database driver: mysql;
- Database server version: 5.5.41-0+wheezy1.

Дизайн сайту конференції (рис. 2) розроблено відповідно до рекомендацій [2] щодо використання фірмового стилю Київського університету імені Бориса Грінченка.

The screenshot shows the homepage of the conference website. The layout is as follows:

- 1**: University logo in the top left corner.
- 2**: QR code in the top right corner.
- 3**: User login form on the left sidebar, including fields for Username, Password, and a Remember me checkbox.
- 4**: Language selection dropdown menu on the left sidebar.
- 5**: Information links (For Readers, For Authors) on the left sidebar.
- 6**: Main navigation menu (HOME, ABOUT, LOG IN, ACCOUNT, SEARCH, CURRENT) at the top.
- 7**: Breadcrumbs showing the current page path: Home > Open educational e-environment of modern University > 2015 > Conference Timeline and Information.
- 8**: Main title of the page: Conference Timeline and Information.
- 9**: Main content area containing sections for Conference, Website, Submissions, and Reviews, each with a list of dates and events.
- 10**: Social media sharing buttons (SHARE, Facebook, Twitter, Email) on the right sidebar.
- 11**: Visitors counter showing UA 16 and 118 flags.
- 12**: OPEN CONFERENCE SYSTEMS logo at the bottom of the right sidebar.

Рисунок 2. Структура сторінки сайту конференції

Сторінки сайту мають наступну структуру:

- логотип університету;
- назва та QR-код конференції;
- форма авторизації;
- блок вибору мови;
- блок довідкової інформації;
- головне меню сайту;
- поточне місце користувача на сайті;
- заголовок сторінки;
- основний контент сторінки;
- кнопка поширення інформації в соціальні мережі;
- лічильник відвідувачів сайту;
- блок інформації про розробника.

Інтерфейс (рис. 3) і контент сайту доступні обома робочими мовами конференції (англійською та українською), що реалізовано шляхом підключення спеціального плагіну.

The screenshot shows a web interface for a conference. At the top, there is a header with the conference title "Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету" and a QR code. Below the header, there are navigation links: "ДОМАШНЯ СТОРІНКА", "ПОТОЧНІ КОНФЕРЕНЦІ", "ПРО НАС", "ТЕКА КОРИСТУВАЧА", and "ПОШУК". The main content area is titled "Тека користувача" and contains a list of items, including "Адміністратор сайту" and "Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету". There are also statistics for "2015" showing "0 Керівник", "0 Неопрацьовані", "0 Рецензуються", and "0 Активні". The left sidebar shows the user's name "admin" and language settings. The right sidebar shows social media icons and a "Visitors" counter.

Рисунок 3. Віртуальний кабінет користувача з україномовним інтерфейсом

З метою покращення індексації матеріалів конференції сайт включено до бази джерел, що підтримують протокол обміну метаданими Open Archives Initiative (<http://www.openarchives.org/Register/BrowseSites>).

Для авторизації на сайті можна використовувати як локальний профіль, так і дані облікового запису для доступу на інші ресурси е-середовища університету. Така можливість забезпечена інтеграцією OCS з університетською базою даних LDAP — протоколу, що використовує TCP/IP і дозволяє авторизуватися на різних ресурсах за одним обліковим записом.

Після налаштування платформи, в систему вноситься інформація про конференцію. За замовчуванням структура сторінки «Про конференцію» має наступну структуру:

- Оргкомітет:
 - контактна інформація;
 - оргкомітет.
- Політика:
 - політика доступу до архівів.
- Подання:
 - надсилання доповідей;
 - положення про авторські права;
 - положення про конфіденційність.

International conference
Open educational e-environment of modern University

HOME ABOUT USER HOME SEARCH CURRENT CONFERENCES

USER
You are logged in as...
admin
• My Profile
• Log Out

LANGUAGE
English

INFORMATION
• For Readers
• For Authors

Home > 2015 > User > Conference Site Management > Conference Timeline and Information

Conference Timeline and Information

The dates recorded here will be utilized for this scheduled conference, and can be posted on the website by checking "Conference timeline" at the bottom of the page.

Events Schedule

Conference	Post Date
First day of conference	August 20 2015
Last day of conference	August 21 2015

Website	Post Date
Go Live (as a Current Conference)	January 01 2014
Move to Conference Archive	August 22 2015

Submissions	Post Date
Author registration opened	May 10 2015
Author registration closed	July 10 2015
Call for Papers posted	May 10 2015
Submissions accepted	May 10 2015
Submissions closed	July 10 2015

SHARE

Visitors
UA 16
178
FLAG COUNTER

OPEN CONFERENCE SYSTEMS

Рисунок 4. Сторінка налаштування важливих дат конференції

– Інше:

- карта сайту.

Окремо налаштовуються важливі дати конференції, які також заповнюються за стандартним шаблоном (рис. 4).

Відповідно до заданих дат система автоматично відкриває та припиняє прийняття доповідей, розсилає сповіщення, публікує інформацію на сайті тощо.

Висновки. Наукова конференція «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету» відбулася 20–21 серпня 2015 року. Система OCS була коректно встановлена на веб-сервер і працює без помилок. Сайт конференції активно використовувався на всіх етапах організації конференції — від реєстрації учасників до публікації збірника матеріалів.

Усне опитування користувачів сайту показало, що інтерфейс ресурсу конференції зрозумілий, проблем у роботі з системою не виникло. Також позитивний ефект від застосування OCS відмічають

представники організаційного комітету конференції, які заощадували час завдяки автоматизації системою ряду рутинних процесів.

Розроблений у ході дослідження сайт наукової конференції повноцінно функціонує. Застосування OCS в реальних умовах, а саме на базі науково-дослідної лабораторії Київського університету імені Бориса Грінченка, показало, що система цілком працездатна, а її використання для даних цілей виправдано.

Структура сайту зрозуміла користувачам, тому потреба в будь-яких додаткових інструкціях відсутня. Також не виникло складнощів з адміністративним інтерфейсом OCS, що свідчить про логічність побудови системи та можливість її використання працівниками без спеціальної підготовки. Таким чином, дослідження підтверджує доцільність і демонструє один зі способів застосування електронної відкритої системи організації конференцій OCS.

ДЖЕРЕЛА

1. Білан Н.І. Інформаційне суспільство в сучасному науковому просторі / Н.І. Білан // Інформаційне суспільство. — 2014. — № 20. — С. 100–104.
2. Бренд-бук Київського університету імені Бориса Грінченка. — Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. — 68 с.
3. Гуськов А.Е. Средства поддержки проведения научных конференций: обзор и сравнение / А.Е. Гуськов, А.В. Васильков // Вестник НГУ. — Серия : Информационные технологии. — 2010. — № 4. — С. 35–45.
4. Руденко О.В. Відкриті освітні ресурси як тенденція сучасної освіти [Електронний ресурс] / О.В. Руденко. — 2013. — Режим доступу до ресурсу: <http://rudenko.kh.ua/vidkriti-osvitni-resursi-yak-tendentsiya-suchasnoyi-osviti/>
5. Соловяненко Д.В. Академічні бібліотеки у новому соціотехнічному вимірі : Частина четверта. Сучасний рівень дискурсу академічного бібліотекознавства та поступ е-науки / Д.В. Соловяненко // Бібліотечний вісник. — 2011. — № 1. — С. 8–24.
6. Цурін О.П. Інструментальні засоби супроводження конференцій з Web-інтерфейсом / О.П. Цурін // Технологія і техніка друкарства. — 2014. — № 2. — С. 73–78.
7. Ярошенко Т. Наукові комунікації XXI століття: електронні ресурси для науки та освіти України / Т. Ярошенко // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 5. — С. 17–22.
8. Carl Drott M. (1995). Reexamining the Role of Conference Papers in Scholarly Communication / M. Carl Drott // Journal of the American Society for Information Science. — 1995. — № 4. — P. 299–305.

Scientific conferences management systems simplify and make more effective functioning of organizing committees, however, they are not widespread in Ukraine yet. The reasons for this are the lack of awareness of the organizers of conferences according to the following systems without understanding the feasibility of their use, lack of Ukrainian localizations of such systems. It is the reason of research problem — study of peculiarities of the use of these systems for maximum automation and the effective use of resources in the process of scientific conference management.

Keywords: *scientific conferences, scientific magazines, open systems, software, Open Conference Systems.*

REFERENCES

1. Bilan, N. I. (2014). Information Society in Modern Scientific Space / N. I. Bilan // *Information Society*. — 2014. — № 20. — P. 100–104 (in Ukrainian).
2. Brandbook of Borys Grinchenko Kyiv University — Kyiv, Borys Grinchenko Kyiv University, 2015. — 68 p. (in Ukrainian).
3. Guskov, A. Ye. (2010). Agents for Support Scientific Conducting Conferences: Overview and Comparison / A. Ye. Guskov, A. V. Vasilkov // *Vestnik NSU (Series: Information Technology)*. — 2010. — № 4. — P. 35–45 (in Russian).
4. Rudenko, O. V. (2013). Open Educational Resources as Modern Trend of Education [electronic resource] / O. V. Rudenko // (in Ukrainian). <http://rudenko.kh.ua/vidkriti-osvitni-resursi-yak-tendentsiya-suchasnoyi-osviti/>
5. Solovianenko, D. V. (2011). Academic Libraries in the New Socio-technical Dimension: Part Four. The current level of discourse Academic Library and the progress of e-science / D. V. Solovianenko // *Library Journal*. — 2011. — № 1. — P. 8–24 (in Ukrainian).
6. Tsurin, A. P. (2014). Tools Support Conferences with Web-interface / A. P. Tsurin // *Technology and Printing Technology*. — 2014. — № 2. — P. 73–78 (in Ukrainian).
7. Yaroshenko, T. (2006). Scientific Communication XXI century: Digital Resources for Education and Science of Ukraine / T. V. Yaroshenko // *Library Journal*. — 2006. — № 5. — P. 17–22 (in Ukrainian).
8. Carl Drott M. (1995). Reexamining the Role of Conference Papers in Scholarly Communication / M. Carl Drott. // *Journal of the American Society for Information Science*. — 1995. — № 4. — P. 299–305.